

Strategi

Den här berättelsen skapades med *Esrif Story Map-journal*.
Läs den interaktiva versionen på webben på <https://arcg.is/1myKSb0>.

Bostäder (länken är endast tillgänglig i onlineberättelsen)

Näringsliv och samhällsservice (länken är endast tillgänglig i onlineberättelsen)

Natur (länken är endast tillgänglig i onlineberättelsen)

Klimat och energi (länken är endast tillgänglig i onlineberättelsen)

Transportinfrastruktur (länken är endast tillgänglig i onlineberättelsen)

Strategin har sikte på 10 år och visar Härryda kommuns önskade fysiska struktur för att uppnå översiktsplanens mer långsiktiga inriktning för mark- och vattenanvändning. Strategin redogör för hur övergripande strukturer för bebyggelse, kommunikationer och natur bör utvecklas samt visar hur olika delar av kommunen kan växa och länkas samman med varandra.

I översiktsplanen planeras för en befolkningstillväxt om minst 1,5 % per år. Det innebär att Härryda kommun beräknas växa från dagens drygt 39 000 invånare till cirka 46 000 invånare år 2032. Utvecklingen av området för Landvetter Södra räknas inte in i det årliga tillväxtmålet och innebär att invånarantalet kommer öka ytterligare.

Översiktsplanen skapar även förutsättningar för att tillskapa cirka 4 000 nya arbetstillfällen fram till 2032. I Härryda kommun finns många möjligheter att utveckla kommunen, både i tätorterna och på landsbygden.

Kommunen berörs av många olika intressen, exempelvis större områden med värdefull natur samt områden med riksintresse för kommunikationer, som begränsar i vilka delar som bebyggelseutveckling kan ske. De olika intressena utgör även förutsättningar för utveckling av en attraktiv bostads- och näringslivskommun.

Kommunens strategi för önskad fysisk struktur kan komma att påverkas och förändras med hänsyn till vad som sker nationellt och internationellt. Vissa händelser kan komma att påverka den fysiska strukturen i större utsträckning än andra. Olika händelser har även olika snabb genomslagskraft och implementering i olika strukturer. Det går inte att göra en träffsäker prognos om hur framtiden kommer att utveckla sig. I översiktsplanens mer långsiktiga inriktning för mark- och vattenanvändning gäller det att skapa en förståelse för hur dessa förändringar påverkar och planera för hur kommunen bör förhålla sig till dem. Vissa skeenden och trender skapar möjligheter för kommunens utveckling och andra utmaningar som behöver hanteras. Ändrade resvanor, boende- och konsumtionsmönster samt digitalisering och teknikutveckling är exempel på såväl utmaningar som möjligheter för kommunen. Pågående klimatförändring är en utmaning som kommunen behöver hantera. Kommunen måste på lokal nivå planera långsiktigt för hur konsekvenser av klimatrelaterade skeenden som översvämning, värmeböljor, skred, befolkningsrörelser, förändrade ekosystem med mera kan undvikas och minimeras.

Kommunens företrädare bör arbeta aktivt för att minska konsekvenserna/påverkan av riksintresse för kommunikationers (flyg och järnväg) för att möjliggöra önskad samhällsutveckling i hela kommunen. Influensområde för flygbuller och flera utredningskorridorer för ny järnväg - del av ny stambana Göteborg-Borås, utgör ett hinder för kommunens utveckling.

Kommunens företrädare bör även arbeta aktivt för att uppnå likvärdiga resor lokalt och regionalt med kollektivtrafik i regionen. Kollektivtrafiken bör bli konkurrenskraftig ur ett kostnadsperspektiv. Härryda kommun ska ingå i samma taxezon som Göteborg.

Bostäder

Bebyggelseutvecklingen bör koncentreras till kommunen sju tätorter: Mölnlycke, Landvetter, Härryda, Hindås, Rävlanda, Hällingsjö och Eskilsby. Utvecklingen bör dels ske genom att orterna förtätas och kompletteras i den redan byggda miljön och dels genom en viss tillväxt i samhällenas yttre områden. Förtätning och komplettering med en funktionsblandad bebyggelse stärker orternas tillgång och utbud av service, samutnyttjande av infrastruktur och ger ökade förutsättningar att värna om natur, kultur och friluftsområden med mera. Tyngdpunkten på bebyggelseutveckling bör ske i kommunens största tätorter; Mölnlycke och Landvetter med närheten till flygplatsen och Göteborg. Mölnlycke och Landvetter ges förutsättningar för att på sikt kunna växa samman.

Skalan på bebyggelsen och tätheten ges en mer urban karaktär i Mölnlycke och Landvetter medan den i övriga orter anpassas efter de lokala förutsättningarna. All bebyggelseutveckling bör ske med hänsyn till platsens identitet, särart, karaktärsdrag och förutsättningar där natur och rekreation är en viktig kvalitet, men framförallt i de mindre tätorterna och övriga byar och samhällen som är känsligare för förändring. Skala och utformning på tillkommande bebyggelse bör anpassas till ortens karaktär, kulturmiljövärden och bebyggelse-traditioner. På landsbygden uppmuntras initiativ för bebyggelse, främst i liten skala exempelvis i form av generationsboende. Bebyggelse- och infrastrukturutvecklingen bör inte ske på bekostnad av kommuninvånarnas närhet och tillgång till större natur- eller grönområden.

Kommungränser bör inte betraktas som skarpa gränser som får påverka orters utveckling utan snarare ses som en möjlighet att samverka kommunövergripande. Mellankommunal utveckling är viktig både ur bostad-, verksamhets- och serviceperspektiv då det kan stärka mindre orters attraktionskraft och skapa livskraftiga områden i kommunens utkanter. Exempelvis kan Rävlanda utvecklas mot Bollebygd, Hällingsjö mot Mark och Mölnlycke och Landvetter kan växa mot Partille och Lerums kommuner.

Riksintresse för kommunikation - Göteborg-Landvetter flygplats - påverkar dock utvecklingsmöjligheterna av framförallt bostäder långt utanför flygplatsområdets gränser i form av olika begränsningar. Det är orter och byar som ligger under influensområde för buller som huvudsakligen påverkas. Härryda och Eskilsby är exempel på sådana orter.

Kust-till-kustbanan har potential att stärka tätorternas närhet till regionen och landet genom utveckling av en bättre pendeltågstrafik mellan Göteborg och Borås, men utgör även en avdelare som måste hanteras. Del av ny stambana för sträckan Göteborg-Borås, som stannar på flera platser i kommunen, ökar närheten till en större region.

Mölnlycke

Mölnlycke är den ort i kommunen som ligger närmast Göteborg. För att förbättra tillgängligheten till kommunens huvudort från väg 40 bör ett nytt trafikmot tillkomma mellan Mölnlyckemotet och Bårhultsmotet. Tätorten bör huvudsakligen växa genom komplettering inom nuvarande avgränsning med en blandning av bostadstyper och service och till viss del genom bostadsutveckling på tidigare oexploaterad mark. I dess centrala delar bör bebyggelsestrukturen kompletteras med en tätare bebyggelse bestående av flerbostadshus som kan innehålla service, handel, kontor med mera samt i mindre grad gruppbebyggda småhus. I ortens ytterområden kan friliggande bostäder tillkomma. Genom fortsatt förtätning och utveckling av bebyggelse, näringsliv och samhällsservice bör Mölnlycke ges möjligheten att utveckla en småstadskaraktär.

Landvetter

Landvetter bör fortsätta att utvecklas genom förtätning och komplettering. Söder om väg 40 möjliggörs för kommunens största utvecklingsområde Landvetter Södra. Möjligheterna till en funktionell överdäckning över väg 40 bör studeras för att knyta samman orten. En överdäckning med ett eventuellt nytt resecentrum skapar också en ökad närhet till befintlig järnväg med möjligheter till utökad kollektivtrafik. Genom Landvetters, ur ett kommungeografiskt perspektiv, lättillgänglighet från väg 40 och utvecklingen av Landvetter Södra skapas förutsättningar för Landvetter att på sikt bli kommunens största ort.

Härryda

Utvecklingen i Härryda bör i huvudsak ske i form av företagsområden med verksamheter utan områdespåverkan samt med service. Viss bostadsutveckling kan ske i områden lokaliserade väster respektive öster om influensområde för flygbuller. Flygtrafiken till och från närliggande Göteborg-Landvetter flygplats begränsar påtagligt ortens utvecklingsmöjligheter som bostadsort.

Hindås

Hindås bör delvis utvecklas inom nuvarande utbredning genom förtätning och komplettering inom befintlig bebyggelsestruktur men även genom bostadsutveckling i ortens sydvästra delar. Hindås centrala delar kompletteras med bostadsbebyggelse och centrumfunktioner såsom offentlig- och kommersiell service, kontor, parker med mera. Översyn av järnvägs korsningen bör utredas vidare. För att möjliggöra tillkommande bebyggelse norr om järnvägen och därmed ökat underlag för vatten- och avloppsutbyggnad.

Rävlanda

Rävlanda bör delvis utvecklas inom nuvarande utbredning genom förtätning och komplettering inom befintlig bebyggelsestruktur men även genom bostadsutveckling i ortens norra och sydvästra delar. Med hänsyn till den

sammanhängande jordbruksmarken söder om järnvägen bör bostadsutveckling planeras huvudsakligen norr om Kust-till-kustbanan. Möjligheterna till bostadsutveckling söder om järnvägen bör prövas i samband med efterföljande detaljplaneläggning eller annan prövning. Rävlandas centrala delar planeras kompletteras med bostadsbebyggelse och centrumfunktioner såsom offentlig- och kommersiell service, kontor, parker med mera. Genomförande av planskild korsning bör utredas vidare.

Hällingsjö

Hällingsjö bör utvecklas inom nuvarande utbredning öster om Väg 156 genom förtätning och komplettering inom befintlig bebyggelsestruktur men även genom bostadsutveckling i ortens nordöstra del. Bostadsutveckling i Hällingsjös östra delar planeras med hänsyn till den sammanhängande jordbruksmarken. Kompletterande bostadsbyggnation bör koppla samman idag avskilda bostadsområden. Ortens centrala delar bör kompletteras med bostadsbebyggelse och centrumfunktioner såsom offentlig och kommersiell service, kontor, parker med mera.

Eskilsby

Utvecklingen i Eskilsby bör i huvudsak ske i form av verksamheter utan områdespåverkan i anslutning till befintlig struktur och gärna i koppling till redan utbyggd infrastruktur och hållplatser till kollektivtrafik för att främja pendling. Flygtrafiken till och från närliggande Göteborg-Landvetter flygplats har påtagligt begränsat Eskilsbys utvecklingsmöjligheter som bostadsort. Med nya riksintressepreciseringar kan det eventuellt komma att bli möjligt att uppföra bostadsbebyggelse även i Eskilsby.

Landsbygd

På landsbygden och i de mindre orterna kan viss kompletterande bebyggelse möjliggöras med hänsyn till bruks-, natur- och kulturvärden samt landskapspåverkan och i anslutning till befintlig infrastruktur. Utbyggnaden av nya överföringsledningarna för vatten och avlopp skapar möjlighet till viss ny bebyggelse med kommunalt VA utmed ledningsdragningarna. Exempelvis kan ny bebyggelse tillkomma inom ej bebyggda fastigheter så kallade lucktomter, genom avstyckning av bebyggda fastigheter samt i form av ny bostad inom bebodd fastighet så kallade generationsboende.

Utanför detaljplanerade områden kan utveckling ske med förhandsbesked under förutsättning att vatten och avlopp kan lösas antingen i form av enskilda anläggningar eller genom anslutning till kommunalt nät.

Näringsliv och samhällsservice

Kommunen vill säkra tillgång till arbetstillfällen över tid genom att verka för ett brett och varierat näringsliv. Det skapar förutsättningar för att klara konjunktursvängningar och olika samhällsomställningar. I strategiskt läge utmed väg 40 och järnväg ser kommunen en lokalisering av verksamheter med viss omgivningspåverkan, logistikverksamheter eller andra ytkrävande verksamheter. Turism, besöksnäring och mindre verksamheter utvecklas på den levande landsbygden. Våra tätorter stärks genom en funktionsblandad förtätning med flexibla parkeringslösningar där samhällsservice och handel kan utvecklas.

Natur

Områden och sammanhang med värden för friluftsliv, naturmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster utgörs bland annat av friluftsområden, naturreservat, skogsmark, värdefull natur, vattendrag. Naturen är viktig för rekreation, folkhälsa, ekosystem och biologisk mångfald och är tillgänglig för alla. Kommunens orter, friluftsområden, kulturmiljöer och besöksmål knyts samman med blå-gröna stråk. Med förändringar i vår miljö och vårt klimat blir det allt viktigare att lyfta betydelsen av att också utveckla och värna gröna och blå stråk, så som sjöar och vattendrag, sammanhängande naturområden samt viktiga landskapsmiljöer. Genom att stärka och utveckla dessa stråk och särskilt värna viktiga biotoper/landskapsmiljöer kan förlusten av arter minska. Därmed minskar också sårbarheten i hela ekosystemet. Passager till och mellan gröna och blå stråk bör inte byggas bort.

Natur, kultur och friluftsområden

Natur- och kulturmiljöer har en stor attraktionskraft och är av påtagligt värde för stadsutvecklingen. Områden med höga natur- och kulturvärden bör värnas men de får även förvaltas och utvecklas med hänsyn till naturvärden, biologisk mångfald, rekreationsvärden och friluftslivet där en sammanhängande struktur bör eftersträvas. Det är viktigt att områdena är allmänt tillgängliga och har olika karaktär och användning. Vid utveckling i områden och stråk är det viktigt att detta sker utan att värdena försämras eller att samband bryts. De i kommunens naturvårdsplan utpekade områden med hänsynsnivå 1 och 2 bör skyddas respektive värnas från negativ påverkan.

Levande landsbygd

För att en levande landsbygd, jord-, skogs- och kulturlandskap ska finnas behöver landsbygden kontinuerligt utvecklas. Vid exploatering behöver den areella näringen beaktas så att inte skogs- och jordbruk försvåras. Förutsättningar för sysselsättning, tillväxt och lokal utveckling bör främjas.

Med ett förändrat klimat förändras förutsättningarna för framtidens livsmedelsförsörjning. Jordbruksmark är en mycket svårersättlig resurs och kommunens jordbruksmark bör därför värnas. Framförallt de större och sammanhängande områdena Storåns dalgång, Mölndalsåns dalgång, Tahult samt Eskilsby-Bugärde. Även kommunens skogsbruk behöver värnas då det är en viktig resurs för att kunna möjliggöra ett visst självförsörjande av energi, värme och byggnadsmaterial. Genom att skogen binder mycket kol är den även en viktig källa till klimatreglering och luftrening. Genom att värna jord- och skogsbruk så medför det även att kulturvärden kopplade till dessa värnas.

Ekosystemtjänster

En förutsättning för att kunna nyttja ekosystemtjänster även i framtiden är ett välfungerande ekosystem. Långsiktigt är det avgörande att ha ett resiliensperspektiv i planeringen för att skapa motståndskraftiga ekosystem med goda förutsättningar att kunna hantera förändringar och kunna fortsätta utvecklas framöver. Det krävs en tydlig och hållbar förvaltning av kommunens natur som ger förutsättningar till att bevara och utveckla ekosystemtjänster.

Biologisk mångfald

För att bibehålla och återställa den biologiska mångfalden krävs det att naturen värnas och förvaltas. I landskapet finns olika barriärer för växt- och djurlivet. Särskilt är det bebyggelse, större vägar och järnvägar som har barriäreffekter. Där det finns gröna och blå stråk utpekade behöver de integreras så att det finns passager för djur och växter såsom exempelvis ekodukter och viltpassager och att vandringshinder om möjligt avlägsnas.

Klimat och energi

Ett förändrat klimat och en ökad befolkning genererar ett behov av att energiproduktion och den framtida energiförsörjningen behöver säkras. Ett förändrat klimat ökar risken för höga temperaturer och periodvis torka. Det påverkar grundvattennivåer och dricksvattenförsörjningen samt ger ökad risk för brand i skog och mark. Höga temperaturer påverkar även människors hälsa och ökar behovet av skugga utomhus samt kylning inomhus. Ett förändrat klimat ökar även risken med ökad nederbörd och högre vattenflöden. Det bidrar till risken för erosion längs med kommunens många sjöar och vattendrag. Vid skyfall finns risk för att vatten samlas i lågpunkter. Med ett förändrat klimat förändras förutsättningarna för framtidens livsmedelsförsörjning.

Klimat

Klimatfrågor bör få ett större utrymme i all planering och samhällsutveckling. Det innebär bland annat att anpassning av byggnation och infrastruktur behöver göras och i vissa identifierade områden helt undvikas.

Kommunens jordbruksmark bör värnas. Det är kommunens ansvar att säkerställa en lämplig markanvändning.

Energi

Kommunen verkar för att säkra framtida energiförsörjning med en utveckling av produktion och lagring av fossilfri och förnybar energi. Det kommunala elnätet bör förstärkas med minst en ytterligare inmatningspunkt från det regionala nätet. Vid byggnation och anläggning bör förnybara energikällor och förnyelsebar energiproduktion främjas. Vid stora infrastrukturella satsningar bör påverkan på omgivningen beaktas.

Transportinfrastruktur

Härryda kommun bör verka för ett robust transportsystem vilket är tryggt och effektivt, har god framkomlighet för människor och gods samt en motståndskraft och anpassningsförmåga för förändringar och risker. I ett robust transportsystem bör alla trafikslag och infrastrukturen användas på så sätt att det minskar sårbarheten och ökar resurseffektiviteten i systemet. Genom att möjliggöra hållbar mobilitet kan Härryda kommun skapa goda förutsättningar för olika trafikslag att kunna samverka för ökad resurseffektivitet och minskad miljö- och klimatbelastning.

En stabil och väl utbyggd infrastruktur är en av de viktigaste förutsättningarna för ett väl fungerande, tillgängligt och hållbart samhälle samt ett konkurrenskraftigt näringsliv. Förbindelser med omvärlden är betydelsefulla för att knyta ihop kommunen regionalt, nationellt och internationellt. Göteborg-Landvetter flygplats och Airport City bör utvecklas ytterligare för att stärka kontakterna med omvärlden. Satsningar på hållbara transporter i form av gång-, cykel- och kollektivtrafik behöver vara en del av lösningen på den växande kommunens ökade resebehov samtidigt som de har stora miljö- och folkhälsomässiga fördelar. Samordning, effektivisering och möjlighet till att växla mellan olika transportslag bör utvecklas och förenklas i strategiska stråk, noder och bytespunkter. För att underlätta ett hållbart resande förordrar kommunen samlade gemensamma och strategiskt placerade parkeringslösningar som underlättar för byten mellan trafikslag och stödjer samnyttjande. Väl utbyggda och sammanhängande gång- och cykelnät till målpunkter inom kommunens orter förbättrar tillgängligheten, vilket underlättar för byten mellan olika trafikslag och ökar rörelsen av människor som i sin tur leder till ökad trygghet och trivsel.

Väg

För att kunna möjliggöra för kommunens önskade utveckling behöver väg 40 och kommunens övriga vägnät ses över för att identifiera vilka behov som finns av ökad kapacitet, förbättrad tillgänglighet och trafiksäkerhet. Bebyggelseutveckling med såväl bostäder som verksamheter ställer på krav på fler anslutningsmöjligheter till väg

40 och förbifarter förbi Göteborg. Ett nytt mot mellan Mölnlyckemotet och Bårhultsmotet behöver studeras utifrån nytta och genomförbarhet. Möjligheten att koppla samman Härryda kommun med väg E6 i söder behöver utredas och befintliga kopplingar mot väg E20 i norr behöver utvecklas för att vara kapacitetsstarka och trafiksäkra.

Järnväg

Kust- till kustbanan erbjuder spårbunden kollektivtrafik i kommunen. Möjligheten att utöka trafikeringen längs banan och eventuellt återöppna stationer till exempel i Landvetter för framtida pendeltågstrafik behöver studeras närmare. Genomförande av planskild korsning i Rävlanda är av hög prioritet liksom översyn av kapaciteten på järnvägs korsningen i Hindås.

Översiktsplanen skapar förutsättningar för en utbyggnad av ny järnväg mellan Göteborg och Borås. Härryda kommun anser det viktigt med en struktur som möjliggör anordning till de större tätorterna samt till Göteborg-Landvetter flygplats. Ur ett näringslivs- och pendlarperspektiv bör järnvägen möjliggöra för en effektiv pendeltågstrafik.

Kollektivtrafik

Kommunen verkar för ökad framkomlighet för kollektivtrafiken och med att stärka tillgängligheten till kollektivtrafikhållplatser. Kollektivtrafiken bör bli konkurrenskraftig ur ett kostnadsperspektiv. Väl utbyggd bidrar kollektivtrafiken till ett inkluderande och hållbart samhälle, binder samman ort och landsbygd, samt minskar behovet av egen bil. Det bör vara lätt att välja kollektivtrafik. Bebyggelseutveckling i hållplatsnära lägen syftar till att öka förutsättningarna för ett hållbart resande. Att anlägga hållplatser vid de större moten längs väg 40 för att förbättra förutsättningarna för kollektivt resande, bland annat till och från befintliga och framtida verksamhetsområden, är en möjlighet som behöver studeras ur ett systemperspektiv.

Flygplats

Göteborg-Landvetter flygplats är en viktig lokal som regional kommunikationslänk och knutpunkt som bidrar till att möjliggöra snabba förflyttningar för person- och godstrafik både inrikes och utrikes. Flygplatsen är en av kommunens största arbetsgivare och skapar sysselsättning för flera verksamheter kopplade till flyget och transporter. Kommunen verkar för att stärka och utveckla flygplatsens position som en betydelsefull lokal och regional bytespunkt för olika transportslag. Översiktsplanen möjliggör en utveckling av Göteborg-Landvetter flygplats och en framtida tillväxt av flygplatsområdet med utveckling av Airport City och dess verksamhetsområde.

Gång och cykel

Kommunen verkar för att utveckla, förstärka och binda samman gång- och cykelvägnätet i och mellan tätorterna. Gång och cykel bör främjas för korta resor för att skapa ett hållbart och effektivt transportsystem. Gång- och cykelvägar bör vara tillgängliga, sammanhängande och trafiksäkra. Särskild vikt läggs vid utformning av trygga och säkra skolvägar.